

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2021/156,

ze dne 9. února 2021

o obnovení mandátu Evropské skupiny pro etiku ve vědě a nových technologiích

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o fungování Evropské unie,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Článek 2 Smlouvy o Evropské unii zakotvuje hodnoty, na nichž je Unie založena. Článek 6 Smlouvy o Evropské unii uznává, že Listina základních práv Evropské unie má stejnou právní sílu jako Smlouvy, a stanoví, že základní práva, která jsou zaručena Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, tvoří obecné zásady práva Unie.
- (2) Komise dne 20. listopadu 1991 rozhodla, že začlení etiku do rozhodovacího procesu politik Společenství v oblasti výzkumu a technologického rozvoje, a zřídila skupinu poradců pro etické dopady biotechnologií (GAEIB).
- (3) Dne 16. prosince 1997 se Komise rozhodla nahradit skupinu GAEIB Evropskou skupinou pro etiku ve vědě a nových technologiích (skupina EGE), čímž rozšířila mandát této skupiny na všechny oblasti, v nichž se uplatňují věda a technologie. Mandát skupiny EGE byl následně obnovován, naposledy rozhodnutím Komise (EU) 2016/835⁽¹⁾ na období pěti let, které končí dne 28. května 2021.
- (4) Je vhodné obnovit mandát skupiny EGE i po uvedeném datu, a to na dobu neurčitou, a jmenovat nové členy v souladu s rozhodnutím Komise C(2016) 3301 final ze dne 30. května 2016, kterým se zavádějí horizontální pravidla pro ustavování a činnost expertních skupin Komise (dále jen „horizontální pravidla“).
- (5) Skupina EGE by měla i nadále poskytovat Komisi nezávislé poradenství na horizontální úrovni ohledně všech politik a právních předpisů Unie, pokud se etický a společenský rozměr a rozměr základních práv překrývají s rozvojem vědy a nových technologií, a to buď na žádost Komise, nebo z vlastního podnětu a po dohodě s Komisí. Komise může skupinu EGE upozornit na otázky, které Evropský parlament a Rada považují za velmi významné z etického hlediska.
- (6) Úkoly skupiny EGE mají klíčový význam pro začlenění základních práv a hodnot do politik Unie ve všech oblastech vědeckých a technologických inovací. Za tímto účelem by skupina EGE měla vypracovat hloubkové analýzy a konkrétní doporučení k řešení hlavních etických problémů ve stanoviscích a prohlášeních.
- (7) Skupina EGE by měla být složena z vysoce kvalifikovaných a nezávislých odborníků jmenovaných za svou osobu, kteří jednají nezávisle a ve veřejném zájmu. Komisi by měl být při jejich výběru nápomocen nezávislý identifikační výbor. Výběr by měl být proveden na základě objektivních kritérií na základě veřejné výzvy k podávání přihlášek.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Komise (EU) 2016/835 ze dne 25. května 2016 o obnovení mandátu Evropské skupiny pro etiku ve vědě a nových technologiích (Úř. věst. L 140, 27.5.2016, s. 21).

- (8) Měla by být stanovena pravidla pro zveřejňování informací členy skupiny EGE.
- (9) Osobní údaje by měly být zpracovávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ⁽²⁾.
- (10) V zájmu jasnosti a právní jistoty by rozhodnutí (EU) 2016/835 mělo být formálně zrušeno s účinkem ode dne 28. května 2021. S ohledem na potřebu přezkoumat ustanovení o výběrovém řízení a výdajích na zasedání před koncem mandátu podle rozhodnutí (EU) 2016/835 by se příslušná ustanovení měla použít ode dne přijetí tohoto rozhodnutí,

ROZHODLA TAKTO:

Článek 1

Předmět

Zřizuje se Evropská skupina pro etiku ve vědě a nových technologiích (skupina EGE).

Článek 2

Úloha

Úlohou skupiny EGE je poskytovat Komisi na její žádost nebo z vlastního podnětu nezávislé poradenství v otázkách, u nichž se etický a společenský rozměr a rozměr základních práv překrývají s rozvojem vědy a nových technologií. Vlastní podnět vyjadřuje předseda skupiny a schvaluje příslušný útvar Komise.

Skupina EGE zejména:

- a) identifikuje, vymezuje a přezkoumává etické otázky v souvislosti s vývojem v oblasti vědy a technologií;
- b) poskytuje poradenství, které je zásadní pro vypracování, provádění a monitorování politik nebo právních předpisů Unie v podobě analýz a doporučení předkládaných ve stanoviscích a prohlášeních zaměřených na podporu tvorby etické politiky Unie v souladu s Listinou základních práv Evropské unie.

Článek 3

Konzultace

Komise může konzultovat skupinu EGE ve všech otázkách týkajících se úkolů stanovených v článku 2. V této souvislosti může Komise upozornit skupinu EGE na oblasti, kterým Evropský parlament a Rada přiřkládají velký etický význam. Skupina EGE je konzultována v záležitostech týkajících se úkolů stanovených v článku 2 podle požadavků jiných odborných subjektů zřízených Komisí.

Článek 4

Členství

1. Skupina EGE se skládá nejvýše z 15 členů.
2. Členové mají pravomoci k plnění úkolů stanovených v článku 2.
3. Členové jsou jednotlivci jmenovaní za svou osobu.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

4. Členové jednají nezávisle a ve veřejném zájmu. Členové včas informují příslušné oddělení Komise v rámci generálního ředitelství pro výzkum a inovace o jakémkoli střetu zájmů, který by mohl ohrozit jejich nezávislost.
5. Členové, kteří již nejsou schopni účinně přispívat k jednáním skupiny EGE a kteří podle názoru příslušného útvaru Komise nesplňují podmínky stanovené v článku 339 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo kteří odstoupí, nejsou dále zváni k účasti na zasedáních skupiny a mohou být na zbývající část svého funkčního období nahrazeni osobou jmenovanou předsedou Komise z rezervního seznamu uvedeného v čl. 5 odst. 7.

Článek 5

Postup výběru

1. Výběr členů skupiny EGE se provádí na základě veřejné výzvy k podávání přihlášek, která bude zveřejněna v Rejstříku expertních skupin Komise a dalších podobných subjektů („rejstřík expertních skupin“). Mimo to může být výzva k podávání přihlášek zveřejněna jiným způsobem, např. na zvláštních internetových stránkách. Výzva k podávání přihlášek musí jasně specifikovat kritéria výběru, včetně požadovaných odborných znalostí souvisejících s prací, která má být vykonávána. Minimální lhůta pro podání přihlášek činí čtyři týdny.
2. Osoby žádající o členství oznámí veškeré okolnosti, které by mohly vést ke střetu zájmů. Příslušný útvar Komise bude zejména požadovat, aby tyto osoby v rámci své přihlášky předložily spolu s aktuálním životopisem prohlášení o zájmech vypracované na základě standardního formuláře prohlášení o zájmech pro expertní skupiny. Předložení náležitě vyplněného formuláře prohlášení o zájmech je nezbytné k tomu, aby byl daný uchazeč způsobilý pro jmenování za svou osobu. Posouzení střetu zájmů se provádí v souladu s horizontálními pravidly.
3. Členy skupiny EGE jmenuje předseda Komise z řad odborníků s odbornou způsobilostí v oblastech uvedených v článku 2, kteří odpověděli na výzvu k podávání přihlášek, na návrh člena Komise odpovědného za útvar Komise, který zajišťuje funkce sekretariátu skupiny EGE.
4. Výběrové řízení probíhá pod dohledem identifikačního výboru. Identifikační výbor je zejména nápomocen Komisi při určování a výběru potenciálních členů skupiny EGE a při posuzování jejich dostupnosti a ochoty v ní působit. Identifikační výbor se skládá ze tří členů jmenovaných členem Komise odpovědným za útvar Komise, který zajišťuje sekretariát skupiny EGE, a podporuje ho sekretariát, jenž zajišťuje příslušný útvar Komise. Identifikační výbor posoudí způsobilé uchazeče ze seznamu předloženého příslušným útvarům Komise na základě počátečního posouzení všech přihlášek podle kritérií výběru. Identifikační výbor předloží své doporučení členovi Komise odpovědnému za útvar Komise, který zajišťuje funkce sekretariátu skupiny EGE.
5. Při výběru členů skupiny EGE se dotčený útvar Komise snaží zajistit co nejvyšší úroveň odbornosti a pluralismu, zeměpisnou rovnováhu a vyvážené zastoupení žen a mužů, jakož i vyvážené zastoupení příslušných znalostí a oblastí zájmu, s přihlédnutím k úkolům skupiny EGE stanoveným v článku 2, druhu požadovaných odborných znalostí a reakci kandidátů na výzvu k podávání přihlášek.
6. Členové jsou jmenováni na období nejvýše tří let. Ve funkci zůstávají, dokud nejsou nahrazeni, nebo do konce svého funkčního období. Jejich funkční období lze prodloužit. Členství ve skupině EGE je omezeno nejvýše na tři funkční období.
7. Příslušný útvar Komise sestaví rezervní seznam vhodných kandidátů, kteří mohou být jmenováni náhradníky. Před zařazením jmen uchazečů na rezervní seznam musí příslušný útvar Komise požádat o jejich souhlas.

Článek 6

Předseda

Skupina EGE volí ze svých členů předsedu a jednoho nebo dva místopředsedy na dobu jejich funkčního období prostou většinou.

Článek 7

Činnost

1. Příslušný útvar Komise v úzké spolupráci s předsedou skupiny EGE odpovídá za koordinaci a organizaci práce skupiny EGE a za zajištění funkcí jejího sekretariátu.
2. Úředníci Komise z jiných útvarů Komise, kteří mají zájem o projednávané otázky, mohou požádat o účast na zasedáních skupiny EGE a jejich podskupin.
3. Pracovní program skupiny EGE, včetně etických analýz navržených z vlastní iniciativy skupiny EGE, schvaluje příslušný útvar Komise. Každá žádost o etickou analýzu obsahuje parametry požadované analýzy. Pokud Komise požádá skupinu EGE o poradenství, stanoví pro takovou analýzu lhůtu.
4. Stanoviska skupiny EGE obsahují doporučení. Opírají se o přehled současného stavu příslušných věd a technologií a o důkladnou analýzu zkoumaných etických otázek. O doporučeních vypracovaných skupinou EGE jsou informovány příslušné útvary Komise.
5. Skupina EGE pracuje kolektivním způsobem. Pracovní metody založené na jednacím řádu jsou navrženy tak, aby zajistily, že se všichni členové mohou aktivně účastnit činností skupiny. Skupina v zásadě přijímá svá stanoviska a prohlášení konsensem. V případě hlasování určí výsledek prostá většina členů. Členové, kteří hlasovali proti nebo se zdrželi hlasování, mají právo připojit ke stanovisku nebo prohlášení dokument shrnující důvody jejich postoje (např. „menšinové stanovisko“) spolu se jmény nesouhlasících členů.
6. Každé stanovisko se zaslá předsedovi Komise nebo zástupci jmenovanému předsedou. Každé stanovisko se neprodleně zveřejní a zpřístupní na internetových stránkách skupiny EGE a po jeho přijetí skupinou EGE se předá Evropskému parlamentu a Radě.
7. Zasedání skupiny EGE se v zásadě konají v prostorách Komise v souladu s pravidly a časovým rozvrhem stanoveným příslušným útvarem Komise. Skupina EGE se schází nejméně šestkrát během období 12 měsíců, což představuje nejméně 12 pracovních dnů v roce. V případě potřeby mohou být po dohodě s příslušným útvarem Komise uspořádány další schůzky.
8. Pro účely přípravy analýz skupiny EGE a v rámci dostupných zdrojů může odpovědný útvar Komise zahájit studie s cílem shromáždit veškeré nezbytné vědecké a technické informace a navázat úzké vztahy se zástupci různých etických orgánů v členských státech a ve třetích zemích.
9. Příslušný útvar Komise uspořádá veřejný kulatý stůl na podporu dialogu a zvýšení transparentnosti každého stanoviska skupiny EGE. Skupina EGE naváže úzké vztahy s útvary Komise, jichž se týkají témata, na nichž skupina EGE pracuje.
10. Jestliže provozní okolnosti vyžadují, aby bylo poradenství k určitému tématu poskytnuto rychleji, než jak umožňuje přijetí stanoviska, lze vypracovat krátké prohlášení nebo jiný druh analýzy, na něž může v případě potřeby navazovat úplnější analýza v podobě stanoviska, a to za respektování transparentnosti jako v případě jakéhokoli jiného stanoviska. Prohlášení se zveřejní a zpřístupní na internetových stránkách skupiny EGE. V rámci svého pracovního programu může skupina EGE po dohodě s příslušným útvarem Komise stanovisko aktualizovat, považuje-li to za nezbytné.

11. Jednání skupiny EGE jsou důvěrná. Po dohodě s příslušným útvarem Komise může skupina EGE prostou většinou svých členů rozhodnout o zpřístupnění svých jednání veřejnosti.
12. Zápis diskuse ke každému bodu programu jednání a ke stanoviskům přijatým skupinou EGE musí být smysluplný a úplný. Zápis vypracuje sekretariát a odpovídá za něj předseda.

Článek 8

Podskupiny

1. Příslušný útvar Komise může zřídit podskupiny pro přezkoumání konkrétních otázek na základě mandátu stanoveného příslušným útvarem Komise. Podskupiny působí v souladu s horizontálními pravidly a podávají skupině EGE zprávy. Jakmile svůj mandát splní, musí být rozpuštěny.
2. Členové podskupin, kteří nejsou členy skupiny EGE, jsou vybíráni prostřednictvím veřejné výzvy k podávání přihlášek v souladu s článkem 5 a s horizontálními pravidly⁽³⁾.

Článek 9

Přizvání odborníci

1. Příslušný útvar Komise může k účasti na práci skupiny EGE nebo jejích podskupin za účelem výměny názorů na téma, které je na pořadu jednání, *ad hoc* přizvat odborníky a zástupce příslušných organizací se specifickými odbornými znalostmi nebo perspektivami.
2. Příslušný útvar Komise může rovněž *ad hoc* zapojit do práce skupiny EGE externí odborníky, pokud to bude považováno za nezbytné pro pokrytí širokého spektra etických otázek souvisejících s pokrokem ve vědě a nových technologiích.

Článek 10

Jednací řád

Na návrh příslušného útvaru Komise a po dohodě s ním přijme skupina EGE prostou většinou svých členů svůj jednací řád na základě vzorového jednacího řádu pro expertní skupiny v souladu s horizontálními pravidly.

Článek 11

Služební tajemství a nakládání s utajovanými informacemi

Členové skupiny EGE a členové podskupin, jakož i přizvání odborníci a členové identifikačního výboru podléhají povinnosti zachovávat služební tajemství, která se na základě Smluv a prováděcích pravidel vztahuje na všechny členy orgánů a jejich zaměstnance, jakož i bezpečnostním pravidlům Komise týkajícím se ochrany utajovaných informací Unie stanoveným v rozhodnutích Komise (EU, Euratom) 2015/443⁽⁴⁾ a (EU, Euratom) 2015/444⁽⁵⁾. Pokud tyto povinnosti nedodrží, může Komise přijmout veškerá vhodná opatření.

⁽³⁾ Viz článek 10 a čl. 14 odst. 2 horizontálních pravidel.

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Komise (EU, Euratom) 2015/443 ze dne 13. března 2015 o bezpečnosti v Komisi (Úř. věst. L 72, 17.3.2015, s. 41).

⁽⁵⁾ Rozhodnutí Komise (EU, Euratom) 2015/444 ze dne 13. března 2015 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU (Úř. věst. L 72, 17.3.2015, s. 53).

Článek 12

Transparentnost

1. Skupina EGE a její podskupiny se zaregistrují a jména členů se zveřejní v Rejstříku expertních skupin.
2. Veškeré příslušné dokumenty, včetně programů jednání, zápisů a příspěvků účastníků, se zveřejňují buď v rejstříku expertních skupin, nebo na zvláštní internetové stránce dostupné odkazem z rejstříku. Přístup k této zvláštní internetové stránce nesmí podléhat registraci uživatele ani jakýmkoli jiným omezením. Zejména se s dostatečným předstihem před zasedáním zveřejní program jednání a další relevantní podkladové dokumenty a následně se včas zveřejní i zápis. Výjimky ze zveřejňování jsou stanoveny pouze v případech, kdy se má za to, že by zveřejnění dokumentu poškodilo ochranu veřejného nebo soukromého zájmu, jak stanoví článek 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ⁽⁶⁾.

Článek 13

Výdaje na zasedání

1. Účastníkům podílejícím se na činnostech skupiny EGE a jejích podskupin nepřísluší za poskytované služby odměna.
2. Cestovní výdaje a výdaje na pobyt vzniklé účastníkům v souvislosti s činností skupiny EGE a jejích podskupin a členům identifikačního výboru hradí Komise. Náhrada se poskytuje v souladu s předpisy platnými v rámci Komise a v mezích disponibilních prostředků, které jsou útvarům Komise přiděleny v rámci ročního postupu pro přidělování zdrojů.

Článek 14

Zrušení

Rozhodnutí (EU) 2016/835 se zrušuje s účinkem ode dne 28. května 2021.

Článek 15

Použitelnost

S výjimkou článků 5 a 13 se toto rozhodnutí použije ode dne 28. května 2021.

V Bruselu dne 9. února 2021.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43). Účelem těchto výjimek je ochrana veřejné bezpečnosti, vojenských záležitostí, mezinárodních vztahů, finanční, měnové nebo hospodářské politiky, soukromí a nedotknutelnosti jednotlivce, obchodních zájmů, soudních řízení a právního poradenství, inspekcí/vyšetřování/auditů a rozhodovacího procesu příslušného orgánu.